

Lausunto

17.06.2024

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus on tarpeellinen, mutta erityisen tärkeää on huolehtia kehitysvammaisten oppilaiden perusopetuksesta sellaisissa toimintaympäristöissä, jossa he kykenevät opetusta saamaan.

Elmeri-koulut pitää hyvänä sitä, että oppilailla on mahdollisuus opiskella myös pienryhmissä, jossa he saavat yksilöllistä ja tarvitsemaansa tukea.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Elmeri-kouluja huolestuttaa vaativan erityisen tuen oppilaiden rahoituksen riittävyys ja kohdentuminen. Ne oppilaat, jotka tarvitsevat ns. laitospetusta tai sairaalaopetusta sekä vaativaa erityistä tukea, mutta ovat yleisen oppivelvollisuuden piirissä, heidän rahoitus tulisi huomioida erikseen. Nämä oppilaat tarvitsevat resursseja yhtä paljon tai jopa enemmän kuin kehitysvammaiset oppilaat.

Kehitysvammaisten oppilaiden rahoitus tulisi olla korvamerkittyä, kehitysvammaisten oppilaiden rahoituksesta ei saa leikata. Ilman rahoitusta he eivät tule saamaan tarvitsemaansa koulunkäynnintukea.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Ovat tarkoituksenmukaisia, mutta resurssien riittävyys huolestuttaa, koska eivät riitä nykyisinkään.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

On tarkoituksenmukainen.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Elmeri-koulujen rehtoreiden ja erityisopettajien työmäärää tämä ei juurikaan vähennä.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

Olisi tärkeää saada tilastoa valtakunnallisesti siitä, että kuinka moni vaativan erityisen tuen oppilas putoaa perusopetuksesta sekä jatko-opinnoista. Kohtuulliset mukautukset tulisi määritellä hyvin läpinäkyviksi.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Uhka- ja vaaratilanteiden huomioiminen laissa, laki ei turvaa henkilökunnan oikeuksia ja vastuita rajoittamistilanteissa.

Elmeri-koulun oppilaiden jatko-opinnot. Kaikki oppilaat eivät saa jatko-opintopaikkaa.

Erytisopettajien riittävyys toiminta-alueittaiseen opetukseen, koska nykyäänkään ei riitä päteviä erityisluokanopettajia. Miten järjestetään täydennyskoulutusta? Lakiin lause siitä, että mistä vuodesta alkaen pitää olla lakiin kirjattu pätevyys. Mitä tarkoittaa niille erityisopettajille, joilla on harjaantumisopetuksen vaadittava opettajan kelpoisuus ja virka? Ensisijaisesti Elmeri-koulut esittävät, että jo virkaan valittujen erityisopettajien kelpoisuus tulee säilyttää sellaisenaan, mutta kelpoisuutta voidaan uusiin virkoihin valittujen osalta muuttaa esitysten mukaiseksi. Ei ole oikeudenmukaista, että pitkään erityisopettajana virassaan toiminutta ei katsota enää päteväksi erityisopettajaksi omaan virkaansa. Toissijaisesti esitetään sitä, että täydentävät erityisopettajan opinnot taataan valtion tasolta kaikille niille, joita tämä lakimuutos koskettaa. Opettajankoulutusta tulisi uudistaa siten, että kehitysvammaisille suunnatun toiminta-alueittaisen opetuksen opintokokonaisuuksia tulisi suunnata pakollisina kaikille erityisopetuksen opiskelijoille. Meidän Elmeri-koulun suurimpana huolena on se, että meillä Suomessa ei ole tulevaisuudessa riittävästi päteviä erityisopettajia, jotka hallitsevat toiminta-alueittaisen opetuksen. Mikäli lainsäädäntöä koulutusvaatimusten osalta päivitetään esityksen mukaisesti, se vähäinkin määrä, mitä nyt on toiminta-alueittaiseen opetukseen erikoistuneita opettajia, häviää.

Sairaala-koulujen konsultaatiota on pidetty hyvänä. Elmeri-koulut ovat tehneet konsultaatio kuntiin OKM:n rahoituksen turvin vuosien 2023-2024 aikana. Elmeri-koulujen konsultaatio valtion erityisavustuksen turvin on koettu kuntien toimesta hyödyllisenä. Elmeri-koulujen asiantuntijuus ja osaaminen kehitysvammaisten oppilaiden, autismikirjon ja vaativaa psykososiaalista tukea tarvitseville oppilaille on tunnustettu valtakunnallisesti. Vastaavaa osaamista ei ole muilla toimijoilla. Muut vaativan erityisen tuen koulut ovat ohjanneet konsultaatioilla juuri osaamisen vuoksi Elmeri-kouluille. Elmeri-koulut toteavat, että lainsäädännössä tulee huomioida Elmeri-koulujen konsultaatiotehtävä osana ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ja kuntien koulujen tukemista. Sille halutaan tulevaisuudessa jatkoa lakisääteisenä. Kuuluvatko Elmeri-koulut erityisen tehtävän saaneisiin kouluihin?

Holm Arja

Espoon kaupunki - Rinnekodin koulu ja muut Elmeri-koulut